

## 5.3. Hjælp til løft

---

### Målsætning

Tunge løft, som fører til fysisk nedslidning af de ansatte, og tidskrævende forflytninger, som stresser borgerne og skaber utryghed, har tidligere været dagligdagen på mange plejecentre og i hjemmeplejen. Med innovative liftsystemer – såkaldte forflytningsteknologier – kan man i dag nemt flytte borgere med fysiske funktionsnedsættelser.

Anvendelse af forflytningsteknologier frigør medarbejderressourcer til borgernære opgaver og forbedrer arbejdsmiljøet for medarbejderne, der undgår tunge løft. Konkret vurderes det med afsæt i tidlige erfaringer fra projektet, at man kan gå fra to til én medarbejder i tre ud af fire tilfælde ved løft og forflytninger. Samtidig øges servicekvaliteten for borgerne, der får noget af sin fysiske selvbestemmelse tilbage.

Med udgangspunkt i den eksisterende dokumentation igangsætter KL i samarbejde mellem interesserede kommuner, Servicestyrelsen og ABT-fonden hurtigst muligt et arbejde, som sigter på at afdække interesse og vilje blandt kommuner for at tage løsningen i brug – herunder muligheder for kommunal finansiering af de påkrævede investeringer. Næste skridt kan være bistand til faktisk indkøb og implementering i de kommuner, som vil deltage i en koordineret indsats.

### Beskrivelse af initiativ

Forflytning af borgere med fysiske funktionsnedsættelser i den kommunale plejesektor er en arbejdsopgave, som medarbejdere i plejecentre og hjemmeplejen typisk foretager flere gange dagligt. Forflytningen sker for eksempel, når borgeren om morgenen skal have hjælp til at komme på toilettet og i bad og derfor skal forflyttes fra sengen til en bade- eller toiletstol ved siden af sengen og køres ud på badeværelset. Medarbejderne foretager almindeligvis mellem 6 og 20 forflytninger af en borger på én enkelt arbejdsdag. Forflytningerne er ofte tidskrævende, fordi mange kommuner har en forflytningspolitik, som indebærer, at der altid skal være to medarbejdere til forflytningen, uanset at det arbejdsmiljømæssigt kan være forsvarligt at én medarbejder foretager forflytningen.

I dag er der udviklet liftsystemer – såkaldte forflytningsteknologier – som gør det nemt at flytte borgere med fysiske funktionsnedsættelser, og herved gør det muligt at gå fra to til én medarbejder. Med afsæt i erfaringerne fra et eksisterende demonstrationsprojekt vurderes det at være muligt hos ca. 75 pct. af borgerne.

Forflytningen sker ved anvendelse af stationære loftlifte med et rumdækkende skinnesystem i kombination med en mobil elektrisk højdeindstillelig bade-

/toiletstol med kipfunktion. Både lift og stol kan betjenes af én medarbejder. Kommunerne skal selv stå for investeringen i disse liftteknologier. Det er dog ikke nok bare at få landets kommuner til at købe liftene, hvis gevinsterne ved forflytningsteknologier skal høstes.

En forudsætning for at kunne gå fra to til én medarbejder ved en forflytning er, at medarbejderen lærer den rigtige forflytningsteknik. Under forflytningen skal borgeren sidde i et såkaldt løftesejl. Medarbejderen skal lære, hvordan sejlpålægning/sejlaftagning for eksempel af en sengeliggende borger trygt og arbejdsmiljømæssigt sikkert kan foretages uden hjælp fra en kollega. Det er således afgørende for en succesfuld *implementering* af de nye forflytningsmetoder, at der er et løbende og vedvarende fokus (både hos ledelsen og hos medarbejderne) på ændringerne i arbejdsgangene (fra to til én).

Målet med dette initiativ er således at sikre, at kommunerne høster de fulde gevinster af at arbejde med forflytningsteknologi. Ved koordination af indkøb og implementering kan kommunerne få fælles hjælp og støtte til tilrettelæggelse og implementering af forflytningsteknologi, herunder etablering af et fælles udbud.

Hensigten med et koordineret initiativ er at sikre, at de kommuner som tager forflytningsteknologien i anvendelse, kan implementere de mest virksomme metoder og bygge videre på de erfaringer, der allerede er skabt. Ydermere vil kommunerne herved også få mulighed for at høste fordelene ved et fælles udbud. Initiativet skal dermed sikre at der kan ydes støtte i den enkelte kommune, så det ikke er nødvendigt lokalt at opfinde dybe tallerkener i forbindelse med udbud og implementering.

### Økonomi

Kommunal anvendelse af forflytningsteknologier hviler på erfaringerne fra et demonstrationsprojekt i regi af ABT-fonden, som er gennemført af Servicestyrelsen i samarbejde med tre pilotkommuner. Det er med afsæt i disse erfaringer, at der bør ske videre udbredelse til øvrige kommuner.

På baggrund af demonstrationsprojektet tegner der sig et samlet økonomisk gevinstpotentiale i størrelsesordenen 180 mio.kr. årligt ved implementering af forflytningsteknologi på landsplan ved fuld indfasning i 50 pct. af landets kommuner.

Økonomiske konsekvenser I mio. kr.				
	2012	2013	2014	2015
Estimerede udgifter	208	215	19	19
Estimerede gevinster	78	146	158	179
Nettoprovenu	-135	-69	139	160

Anm.: Fællesudgifter til implementering indgår. Der forudsættes udbredelse til 50 % af landets kommuner.

Den estimerede udgift forudsætter, at der kan opnås en rabat på 20 pct. af listepriisen ved indkøb af teknologien, og at ca. 22 pct. af de borgere, der modtager hjælp til forflytning, allerede har en loflift (men ikke den beskrevne bade-/toiletstol).

Den indledende analyse og forberedelse af en koordineret kommunal indsats gennemføres i regi af KL inden for rammerne af de udredningsaktiviteter som i øvrigt sættes i gang. Udgifter herudover søges finansieret af deltagende kommuner. Skalering af opgaven afhænger således i høj grad af tilslutning blandt kommunerne.

### **Organisering**

Såfremt analysen viser, at der er grobund for en kommunalt koordineret og finansieret indsats vil KL udvikle en større implementeringspakke i et partnerskabsprojekt med de interesserede kommuner. Initiativerne heri skal understøtte implementeringsprocessen. Blandt de vigtigste elementer heri vil være:

- Varetagelse af fælleskommunalt udbud, for eksempel i regi af SKI
- Implementeringspakke, der understøtter kommunernes organisatoriske omstillingsaktiviteter
- Regional projektkoordinering og erfaringsudveksling
- Mulighed for konkret bistand for den enkelte kommune (for eksempel afholdelse af erfaringskonferencer, overordnet proceskonsulentbistand med videre)

Implementeringsprojektet forankres i KL. Men implementeringsstøtten ydes ude i kommunerne. KL og kommunerne nedsætter en styregruppe for projektet. Heri inviteres også Social- og Integrationsministeriet, Servicestyrelsen og eventuelle øvrige relevante partnere. Styregruppen sikrer den overordnede fremdrift i projektet og koordinering af samarbejdet mellem interessenterne i projektet. KL fungerer som projektsekretariat for styregruppen.

### **Proces for implementering**

Såfremt at der opnås tilstrækkelig lokal tilslutning fra interesserede kommuner, vil det kunne gennemføres over 2 år fra 2012-2014.

Projektet har fire faser:

1. *Kommunal tilslutning*: KL foretager en forundersøgelse forud for udbuddet af forflytningsteknologi med henblik på at afdække kommunernes tilslutning til projektet, således den bedst mulige pris kan opnås. Herunder yder KL assistance til kommunerne i forhold til at opstille lokale business-cases. *Tidspunkt*: Januar 2012 – april 2012.
2. *Udbud*: Projektet – for eksempel med inddragelse af SKI – udarbejder udbuds-materiale og gennemfører udbuddet. *Tidspunkt*: April 2012 – august 2012.

3. *Implementeringspakke*: KL udvikler sammen med de involverede kommuner en færdig implementerings-pakke, der skal indeholde følgende initiativer:
  - a. lokale undervisningsplaner for visitatorer, forflytningsvejledere og plejepersonale
  - b. Udarbejdelse af projektbeskrivelse til brug lokalt
  - c. Uddannelse af lokale projektledere, forandringsagenter og superbrugere
  - d. Evalueringskoncept

*Tidspunkt*: April 2012 - august 2012.
4. *Råd og bistand i implementeringsprocessen*: KL understøtter indenfor projektets rammer de involverede kommuner med råd og bistand i forbindelse med implementeringsprocessen. *Tidspunkt*: August 2012- august 2014